

„Ez a mi munkánk, s nem is kevés”

Termelési tanácskozás a gumigyárban

Az idegen, a vendég meglepődséggel veszi tudomásul a gumigyárban, hogyan megy végbe az építők »honfoglalása«, s miként nőnek ki kezüik nyomán a földből az új üzemépületek. Most a tél végi napokban friss földkupacok nádállal, ponyvával körülvett, téli üzemeltetési munkahelyek jelzik jelenlétüket. Az építőipari munka sohasem könnyű, de most különösen nehéz itt, hol dömper, tehergépkocsi vágja, dagasztja a sarat. Kerülné az ember is a cipőt, csizmát, marasztaló agyagmált, de bárhová is lép, nem kerül száraz talaj a talpa alá.

Igy járnak-kelnek, dolgoznak az óriás telepen az építők, több mint 200-an. Nem is gondolná az ember, hogy 240 ember foglalatosságát itt építéssel, másik száz gépszereléssel. Hozzá vagyunk szokva ugyanis ahhoz, hogy az első negyedévtől alig »csurran-csöppen« a tervteljesítés az építőiparban. Az idén teljesíteni akarják az éves terv 18 százalékát, nem úgy mint más években.

Öldődő nyelvek

E 18 százalékos ügyes-bajos dolgaikról és az ezt követő munkáról tanácskoztak a gyár építőinek parlamentjén. Ez volt az első termelési tanácskozás. Akik hallgatták a beszámolót, s a vitát, olyan megállapodásra jutottak, hogy egy másik fajta honfoglalás is van itt, amely párhuzamosan folyik az előbbivel, vagy szorosan követi. Az építészvezetőség korábban sokat panaszkodott a munkafegyelmre, lazaságra, az emberek szemléletmódjára, s a tanácskozásokon tanúsított passzívításra.

Most megoldódtak a nyelvek, talán éppen azért, mert látták, hogy vendégek is vannak termelési tanácskozásokon, Juhász József, az SZMT vezető titkára, Sipos Mihály, a vállalat új igazgatója, dr. Németh Lajos, az SZMT titkára.

Az építésvezető, Szolcsányi Gábor kezdte a beszédet. Előbb sorra vette a múltat, a tavalyi tervteljesítés számait. Ebből félreérthetetlenül meg tudhatta mindenki, hogy nem filléres dolgokról van szó a gumigyárban. Sajnos az adósság szempontjából sem. Közel 5 millió forint értékű beruházással maradtak adósság 1963-ban. Az idei terv 24 millió forint értékű munkát háttérbe szorított. Most ehhez szóban hozzákapcsolták az 5 milliót, s úgy beszéltek arról, hogy a munkában is így lesz. Tehát az év végére letörlesztik a tavalyi adósságot.

— Ez a mi munkánk, s nem is kevés — mondta Szolcsányi Gábor. S arról tájékoztatta munkatársait, hogy az üzem első gépegyeségei szerencsés jóval előbb munkába álltunk, mint ahogy azt tervezték. Tehát nem 1965. januárjában kezdenek meg a próbatermelést egyes gépegyeségek, hanem már a harmadik negyedévtől.

Kiváló brigádok

Még az építésvezető sorolta a feladatokat, értékelte a

brigádok munkáját, képet alkothattunk az itt dolgozó gardáról. Nem fukarkodott a dicsérrel, de a bírálat sem. Elismerően szólt a Kovács és Kasza átképzős brigádokról, de az előbbieket nagyobb önállóságra, az utóbbiakat lendületesebb munkára biztatta. A Barna munkosbrigádról úgy emlékezett meg, mint az egyik legjobb munkaskollektíváról. Ugyanígy vélekedett a Kormanyos-ácsbrigádról is, amely az olajtároló építkezésén dolgozik. Nemcsak munkában, hanem munkásnevelésben is jeleskedik. Nem így a gépkészítők, ahol nem szívesen segítenek egymáson munka közben az emberek.

Igy vették számba a helyi munkáját. Csikós István, a mélyépítésszolgálat vezetője már túlnézett hozzájárulásában a gumigyár »kerítésén«. Szóval tette, hogy a földmunkákat ugyan gépesítették az építkezésen, de ezek a gépek nem sokat érnek, különösen ha a TMK-ból jövet még néhány napig javíthatni kell őket.

Sorra kértek szót brigádvezetők, munkások: — Deák Ferenc nehézszerelő vagyok. Gépeimen helyeztem el gyermekeim fényképét, mert én ezt a helyet második otthonomnak tartom és így is dolgozom. De hogy eredményesen tevékenykedjem, szükségem van arra, hogy ne fél órára, hanem hosszabb távra előre tudjam mi a munkám. Volt ugyan gépállásom két napig, géphiba miatt. A többi állásidő szervezési hiba miatt keletkezett.

Molnár Kálmán segéd munkás a sár miatt panaszkodott, mert nem kaptak gumicsizmát. Frank Péter az egyik legrégebbi és hírnevesebb brigád vezetője a ácsok-ra panaszkodott, mert amikor más feladatot kaptak, néhány perces munkát nem végeztek el, és így másfél óráig várakozniuk kellett. Ladányi István a központi betonkeverőtelep létesítését sürgette, mint a korszerű technológia megnyitásával formáját. A Szabó-brigád vezetője azt tette szóvá, hogy többet foglalkozzon az építésvezető az emberekkel, ne csak statisztikai adatokként kezeljék őket az irodában, hanem segítőtársaként, s bizonyára jobban megy majd a munka.

— A segédmunkásokra panaszkodnak, hogy pocékolják a maltát? — kérdezte.

— Nézzék meg, mi van a vágányok mellett, ahol fél-lábszárig ér a habarcs, ami kifolyt, nem a mi hibánkból.

— A hit növekedése

Nagy figyelemmel hallgattak vállalatvezetőjük hozzá-

szólását, aki a tervekről, feladatokról beszélt. Majd Juhász József az SZMT vezető titkára szólt a tanácskozás résztvevőjéhez. Bátor szókimondással jellemezte a tanácskozás vitáját, ahol vezetők és munkások egyaránt elmondták véleményüket, még azt is, hogy mi fáj, min kellene javítani, hogy eredményesebb legyen a munka. Látni: az építők érzik, hogy munkájuk milyen szoros összefüggésben van a szocializmus építésével. A szegedi gumigyár a magyar ipar büszkesége lesz, s csak az ő jó munkájukkal épülhet fel időben és kezdheti meg munkáját. Beszélt a bizalomról, az építők politikánkba vetett hitéről, amely talán együtt nő az új gyárral. Amit állandóan ápolni, növelni kell, s tartalmában gazdagítani.

Ez a tanácskozás úgy hiszem cement volt a bizalom erősödésében. A hozzászólásokból is látni lehetett: saját gondjuknak érzik az emberek az építkezés gondját. Ennél többet, szebbet a példák sem mondanak, amelyeket hosszan lehetne sorolni, emlékeztetve azokra, akik ha szükség van rájuk, többet adnak, nem rábeszélés miatt, hanem kötelességből.

Nagy Pál

Nyelvi laboratórium a József Attila Tudományegyetemen

Befejeződött a szegedi nyelvoktatási konferencia

Tegnap tovább folytatódott a szegedi nyelvoktatási konferencia, amely — mint már jelentettük — a gépi eszközök oktatásbej alkalmazásának problémáit vitatta meg. A tanácskozás résztvevői délelőtt dr. Bakos Ferenc egyetemi docensnek a nyelvoktatási gépi eszközeinek felhasználása a szegedi tudományegyetemen című előadását hallgatták meg.

Az érdekes beszámoló egyebek között foglalkozott a József Attila Tudományegyetemen létesítendő nyelvi laboratórium problémáival és bejelentette, hogy a studio építését március elsején kezdik

meg és a tervek szerint már a jövő tanév elején, szeptemberben működni fog. A laboratórium az Ady téri egyetem épületében lesz. Az egyik tanterem átalakításával 16 fülkét építenek. A fülkékben egy-egy magnetofont helyeznek el, s ezek kapcsolatban állnak a központi vezérlő hellyel. A Művelődésiügyi Minisztérium 200 ezer forinttal járul hozzá a studio létesítéséhez, az építkezés költségeit az egyetem fedezi.

A tartalmas előadást vita követte, majd délután a gépi oktatás részleteiről beszéltek megbeszélésével a kétnapos tanácskozás véget ért.

Kétezer község távlati rendezési terve

A Hazafias Népront közlő kongresszusa alkalmából összegezték a mozgalmusi akcióbizottságai tevékenységének tapasztalatait. Megállapították, hogy a 19

megyei és a több mint száz járási testületben tevékenykedő, mintegy hétézer mérnök és technikus országsszerte jól kamatoztatta segítő-kész-ségét.

Kéteves munkával kidolgozták például több mint kétezer község távlati rendezési irányelveit. Ezzel lehetővé tették, hogy falvakban évekkel előbb hozzákezdjenek az egységes elvek érvényesítéséhez, mint amikor az alaposan »betáblázott« tervező irodák vállalták a feladat megoldását.

Jelentős eredményeket hozott az egyetemi tanárok központi akcióbizottságának tevékenysége is. A neves szakemberekből álló testület számos gazdasági épület vázlat-terveivel segítette a termelőszövetkezeteket. Tagjai jónéhány esetben ellátogattak a falvakba és a helybeli vezetőkkel, illetve gazdákkal együtt vizsgálták meg a környék természeti adottságait, majd ennek alapján javasolták a hagyományos művelési módok átalakítását. A Magyar Tudományos Akadémia illetékes bizottságával együtt kidolgozták Vas megye gépészetének távlati tervét, amely ma már gyakorlati intézkedések alapjául szolgál; s felmérték Szolnok megye gépészetének helyzetét. Ezzel egyidejűleg meghatározták, milyen géptípusok alkalmazása a legcélszerűbb a községekben.

Az autóbemutató-terem előrelátólag még idén tavasszal megnyílik, s az ünnepi játékokkor már megkezdik az árusítást.

Zárszámadások után

SZEGED egyetemi, főiskolai város, az Alföld szellemi központja, a magyar könnyűipar egyik legjobban fejlődő bázisa. Értéket ezek után, hogy mezőgazdaságáról alig tudnak valamit az ország más tájain. Igaz, hogy a felszabadulás utáni területrendezések kapcsán a Szegedhez tartozó falvak, tanyavilág a feudális eredetű városi nagybirtok helyén önálló közigazgatási egységekké váltak, s így a városhoz tartozó mezőgazdasági művelhető területek minimálisra szűsorodtak. Jelenleg 17 ezer 450 kataszteri hold művelhető terület tartozik Szegedhez. Ez is csak egészen az utóbbi időben alakult ki, miután a baktói Felszabadulás és az algyői Petőfi Tsz egyesült. Az egyesülés révén az algyői határ egy darabja, összesen 2201 hold Szegedhez kapcsolódott.

Az elmúlt évtizedben számos kisebb-nagyobb tisztavirág életű termelőszövetkezet, csoport működött a város területén, csak a múlt évben érkezett el az ideje annak, hogy üzemszervezés szempontjából is kialakulhatott a szegedi mezőgazdaság igazán megújult arculata. Az újszegedi Haladás és a Rózsa Ferenc Tsz után egyesültek a ságváritelepi Táncsics és a rókusai Dózsa tsz-ek is, Móra Ferenc Tsz néven.

A Szegedhez tartozó termőföld most már tehát csak négy szövetkezeti gazdaság és

kisebb részben a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet öthalmi gazdasága »kezel« pontosan. Ez a területi elrendezés lehetővé teszi, hogy már a közeli években megnövekedjék a város rangja, hírneve a mezőgazdasági termelésben is.

Az utóbbi hetekben lezajlott szövetkezeti zárszámadások azt bizonyítják: minden lehetőség megvan ahhoz, hogy a város tsz-ei bizonyos idő múltán az országosan is ismert legjobb közös gazdaságok színvonalára emelkedjenek. A Felszabadulás Tsz tehenészetében 1963-ban már 4050 literre emelkedett az egy tehenre jutó tejtermelési átlag. E szám — mely csaknem kétszerese az országos tejtermelési átlagnak — már kiválóan szervezett, modern mezőgazdasági nagyüzemről tanúskodik. A Felszabadulás Tsz gazdái voltak, akik eddig a legtöbb áldozatot hozták a nagyüzemi öntözéses növénytermesztés, a gyárszerű zöldségtermesztés megvalósításáért. Bár a szegedi határ legrosszabb minőségű területein kezdtek el a közös életet, ma összességében ők rendelkeznek a legnagyobb közös szövetkezeti vagyonnal. Az utóbbi zárszámadás szerint a tsz tehermentes vagyona — nem számítva a föld értékét — megközelítette a 24 és fél millió forintot. Az egy szövetkezeti gazdára jutó átlagos tiszta jövedelem 18 ezer 445 forintra gyarapodott. S ez szintén jóval az országos átlag felett van. Ha figyelembe vesszük, hogy a közös munkában nagyon sokan — például az idősek és nyugdíjasok — csak alkalmasszerűen, a nagyobb munkák idején vesznek részt, akkor azt tapasztalhatjuk, hogy a Felszabadulás Tsz-ben a kizárólag paraszti munkával foglalkozó gazdák már elérték a szakképzett ipari munkások átlagjövedelmét.

Az újszegedi Haladás Tsz gazdái szintén egy sikereket gazdag esztendő után. Az egy területegységre jutó közös vagyon itt a legnagyobb Szegeden, s ennek kedvező kihatása nagyszerűen mutatkozott meg tavaly a termelésben is. Az egy szántóegységre jutó gazdálkodási eredmény az önköltségeket, egyéb kiadásokat leszámítva 4256 forint. A szántóföldi növénytermesztés hozamaim mellett tovább emelkedtek a fásiskola, az üvegházi és szabadföldi dísznövénykertészet hozamai.

Az Új Élet Tsz pedig, melyben az alsóvárosi és mihályteleki dolgozó parasztszék egyesítették erejüket, leginkább a fűszerpaprika-termesztésben jeleskedett. A Szegeden feldolgozásra kerülő fűszerpaprika jelentős százalékát ma már ez a gazdaság állítja elő. Annak ellenére, hogy ebben a közösgében még nem alakult ki a szocialista együttélés jó szelleme — gyakran bántóan hat még az egymás iránti bizalmatlanság, irigység levegője — az Új Élet Tsz is nagyon sokat fejlődött 1963-ban. Bizonyosságul eleget, ha csak két fontos mutatószámot hasonlítunk össze. 1962-ben egy-egy redukált szántóegységre még 2260 forint tiszta gazdálkodási eredmény jutott. Egy esztendővel később pedig már 3752 forint. A két adat közötti különbség, 1492 forint maga is egy közepes szövetkezeti gazdaságnak a jövedelmességével ér fel. Tavaly az időjárás is kétségkívül kedvezett, azonban ez a nagymérvű hozamnövekedés elsősorban a munka termelékenységének eddig még nem tapasztalt növekedésével, a vezetők munkájának javulásával magyarázható.

Nincs még különösebb múltja a város mezőgazdaságában a baromfitermesztésnek. A piacokon azonban az új szövetkezeti baromfitelepek már ugyanakkor éreztetik hatásukat. A tojástermelés teljes fellendítése érdekében a Móra Fe-

renc Tsz-re várnak nagy feladatok. Meg kell oldania többek között a városban időről időre megismétlődő tojáshiány problémáját. Már folyamatban van az új »tojás-gyár« első szakaszának építése, mely a tervek szerint idén ősszel »üzemelni« kezd, 1965-ben pedig mintegy 2 millió tojást ad a szegedi fogyasztóknak.

Az eredmények szépek. Arról vallanak, hogy nagy termelési tartalékok vannak még a szegedi mezőgazdaságban is. Mégsem lehetünk elégedettek. Rendszeresen értesülünk arról, hogy mind több olyan tsz van már az országban, mint például a székesfehérvári Szabad Élet, ahol a búza átlagtermése rendszeresen 20 mázsa felett van. Nos, a szegedi földeken — bármelyik közös gazdaságot vesszük is alapul — még a 15 mázshoz is messze járnak. Hasonlóképp még mindig alacsony a lehetőségekhez képest a kukorica és a szalás takarmányok terméshozama. A Felszabadulás és a Haladás tsz-ek példái okulva tovább kell növelni az öntözött területek arányát. Különösen égető probléma ez az Új Élet és a Móra Ferenc tsz-ek esetében. Ezekben a gazdaságokban legalább 8–10 forinttal több jutott volna most egy-egy munkaegységre, ha a tavalyi fűszerpaprika-ültetvényeknek legalább a felét öntözték volna. Az öntözés fejlesztésétől függ nagymértékben az állattenyésztés hozamainak növekedése is. A fűszerpaprika, a kenyérgabona, a zöldségfélék intenzív termesztése miatt mind kisebb területre húzódik a szalás- és szemes takarmánytermesztés, s ez szűkítene a nagyüzemi állattenyésztés lehetőségeit. A Felszabadulás Tsz tapasztalatai bizonyítják: az eddigi 25–30 mázsa lucernaszéna átlagtermést öntözéssel 70–80 mázáig is fokozhatjuk. A Felszabadulás Tsz-t kivéve valamennyi közös gazdaságban igen alacsony még az egy tehenre jutó tejtermelési átlag is, pedig a város ellátása szempontjából ez sem közömbös.

EDDIG a szegedi tsz-ek arányosan több állami hitelt kaptak, mint a megye vagy a szegedi járás többi szövetkezetei. Ezzel is magyarázható, hogy az egy dolgozó tagra jutó jövedelem Szegeden most mintegy másfélszerese a megyei átlagnak. Ebből az következik, hogy az idén már saját erőből is sokkal többet kell majd fordítani beruházásokra. A szegedi dolgozó parasztság most már egyszer mindenkorra eljegyezte magát a nagyüzemi gazdálkodással, s megteremtette nagyüzemeink szilárd alapjait. Jó a munkafegyelmek is, ezek után minden remény megvan ahhoz, hogy valamivel kevesebb állami hitel felhasználásával és több saját beruházással oldják meg a soron következő fejlesztési feladatokat.

A szegedi termelőszövetkezeti mozgalom sikereiben tekintélyes részüket a kommunisztáknak. A párt-szervezetek együtt erősödtek, növekedtek a gazdaságokkal. Felbecsülhetetlen értékű segítséget nyújtottak a szövetkezeti gazdák neveléséhez, a közösségi szellem kifejlesztéséhez.

A kommuniszták és a tsz-ek egész tagságának együttes munkája a biztosíték arra, hogy Szeged régi és új nevezetességei mellett csakhamar országosan is ismertté válik a város igazán korszerű szocialista mezőgazdasága is.

CSEPI JÓZSEF

Előadássorozat irodalmi és művészeti életünk időszakos kérdéseiről

A Magyar Szocialista Munkáspárt Szeged városi bizottsága hat előadásból álló sorozatot indított művészeti és irodalmi életünk időszakos elvi kérdéseiről mintegy hatvan meghívott író, újságíró, színész, képzőművész, és kulturális vezető részvételével. Rudas Lászlóné elvtársnőnek, a városi pártbizottság munkatársának vezetésével. Az előadássorozat tegnap, pénteken délután kezdődött meg a szegedi Újságíró-MSZBT Klubjában.

Az első előadás alkalmával dr. Lőkös Zoltán, elvtárs, a

városi pártbizottság tagja, a Dél-Magyarország főszerkesztője ismertette a szűk körű előadássorozat és az előadásokat követő konzultációk célját, majd Darvasi István elvtárs, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezető helyettese tartott előadást A marxizmus eszméi offenzívája irodalmi és művészeti életünkben címmel.

A nagy figyelemmel kísért előadás után több kérdés hangzott el, melyekre Darvasi István elvtárs válaszolt.